

Дячук Володимир Андрійович
студент гр. ФФАм-21, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Валігура В. А.

ПОДАТКОВА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ У ПЕРІОД КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Починаючи з грудня 2019 року світова економіка вкотре потрапила у фінансову кризу, спровоковану важким інфекційним захворюванням COVID-19. Для зменшення розповсюдження захворювань вірусом COVID-19 уряди багатьох країн світу, в тому числі і уряд України, запровадили карантинні обмеження, що спровокувало перехід більшості підприємств на дистанційний режим роботи.

Починаючи з 2020 року урядом було затверджено та запроваджено низку програм стимулювання економіки. Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» [1], яким було введено в дію податкові преференції до закінчення карантину.

Малий бізнес небезпідставно вважається найбільш чутливим сегментом економіки. Одними з перших антикризових кроків у багатьох державах стали заходи, спрямовані саме на забезпечення виживання дрібного підприємництва. Одним із таких заходів є максимально можливе скорочення фінансових зобов'язань цієї ланки бізнесу перед державою і орендодавцями, а також унеможливлення штрафних санкцій за невиконання домовленостей із партнерами.

Також Верховною Радою України було ухвалено для малого й середнього бізнесу – зокрема, для ФОПів, низку законів з-поміж яких передбачені преференції:

1. Для 1-ї групи (ФОПи, які не залучають найманих працівників) ліміт річного доходу підвищили із 300 тисяч до 1 мільйона гривень;
2. Для 2-ї групи (ФОПи, на яких працюють не більше 10 найманих працівників) – з 1,5 до 5 мільйонів;
3. Для 3-ї групи (юридичні особи – невеликі суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми) – з 5 до 7 мільйонів [2].

З 1 березня до 30 квітня 2020 року фізичних осіб-підприємців звільняли від сплати ЄСВ. Бізнесу, який заздалегідь сплатив цей внесок за березень і квітень, ці кошти автоматично зарахували як сплату за наступні періоди.

Також звільнялися від нарахування та сплати ЄСВ за періоди з 01 березня до 30 квітня 2020 року такі групи підприємницької діяльності:

1. Фізичних осіб – підприємців;
2. Осіб, які проводять незалежну професійну діяльність (наукову, художню, освітню тощо, та отримують дохід з цієї діяльності);
3. Членів фермерського господарства, якщо вони не належать до осіб, які підлягають страхуванню на інших підставах.

Таке звільнення від сплати ЄСВ поширюється також і на платників, якими не було отримано прибутку за звітній квартал чи в один із місяців звітного кварталу.

В грудні 2020 р. Верховна Рада ухвалила законопроект про підтримку бізнесу під час карантину, згідно з яким в 2020–2021 рр. держава зобов'язалася забезпечити виплати одноразової матеріальної допомоги по 8 тис. грн застрахованим особам, які втратили частину зарплати або доходу з введенням додаткових обмежувальних протиепідемічних заходів. Крім того передбачена виплата одноразової матеріальної допомоги бізнесу для збереження робочих місць найманих працівників. Цим законом передбачено, що під час дії карантинних норм а також протягом шести місяців після його закінчення, суб'єкти малого та середнього підприємництва сфери громадського харчування зможуть отримати державну підтримку [3].

Було відтерміновано граничні строки подання фізичними особами декларації про майновий стан і доходи та сплату податку до 1 липня та 1 жовтня відповідно. До Митного кодексу України від 13.03.2012 р. № 4495-VI внесено зміни, що передбачають звільнення від сплати ввізного мита операцій з імпорту товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню пандемій COVID-19.

Незважаючи на низку реформ, ефективність є досить мізерною, в кінцевому результаті деякі з них призвели до ряду негативних економічних тенденцій. До таких можна віднести зниження рівня зайнятості, зростання інфляції, зниження підприємницької активності тощо. Разом із цим, хочемо відзначити, що з початком воєнного стану на території України проблематика податкового стимулювання бізнесу перейшла у площину усунення економічних наслідків війни, хоча актуальність COVID-19 не знизилась, про що свідчить продовження карантинних обмежень й у 2022 р.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 17.03.2020 р. № 533-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-20#Text>.

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Закон України від 04.12.2020 р. №1072-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1072-20#Text>.

3. Про соціальну підтримку застрахованих осіб та суб'єктів господарювання на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Закон України від 04.12.2020 р. № 1071-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1071-20#Text>.